

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Ajankohtaiset metsiä koskevat EU-politiikat

8.9.2022 | 52. Päättäjien Metsäakatemia

Lotta Nymann-Lindegren
EU-politiikkayksikön päällikkö,
Valtioneuvoston kanslia

Mistä ajattelin puhua

- EU ja metsät - yleiskuva
- Ajakohtaiset metsiä koskevat EU-aloitteet
- EU:n metsäpolitiikka ja Suomi
- Mitä seuraavaksi?

EUROOPAN VIHREÄN KEHITYKSEN OHJELMA

EU ja metsäpolitiikka

- EU:lla ei ole nimenomaista toimivaltaa tehdä yhteistä metsäpolitiikkaa. EU-sääntely vaikuttaa kuitenkin monin tavoin myös metsiin (esim. ympäristö, energia, maatalous, kauppa).
- Valtioneuvoston EU-selonteon (2020) mukaisesti metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin EU:ssa kansallisen päätäntävällän piirissä, koska jäsenvaltiot ja niiden olosuhteet ovat erilaisia.
- Kun pohditaan Suomen kantoja ja vaikuttamista, tärkeä huomioida, että metsiä tarkastellaan EU-keskustelussa useimmiten jostakin muusta, kuin metsäpolitiikan lähtökohdista.

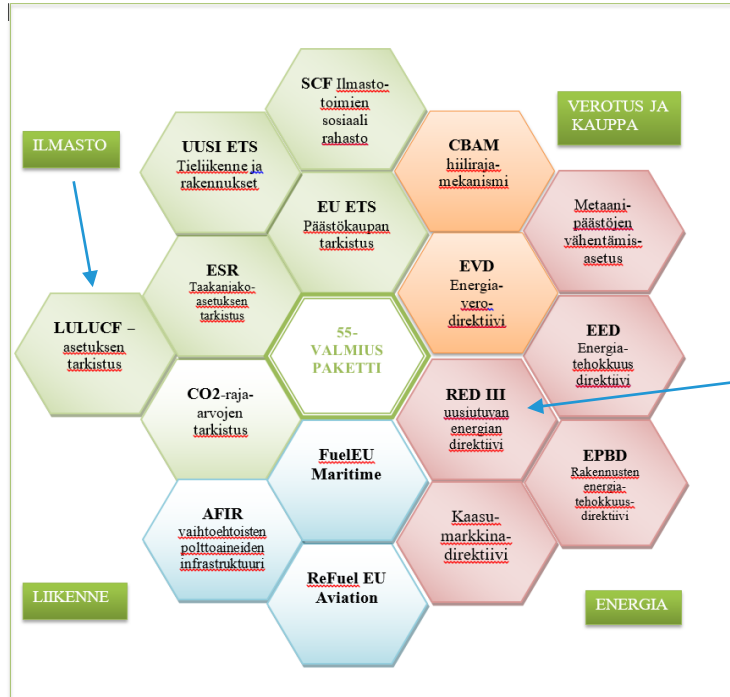
EU:n metsäagenda

- EU:n metsästrategia ja tuleva uusi metsien seuranta ja strategista suunnittelua koskeva EU:n kehys
- 55-valmiuspaketin metsiin liittyvät aloitteet: LULUCF ja RED III
- Globaalia metsäkadon ehkäisemistä koskeva lainsäädäntöehdotus
- EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpano
- Ennallistamista koskeva asetus
- Kestävän rahoituksen taksonomia (metsäkritterit)

EU:n metsästrategia

- Tuorein [EU:n metsästrategia](#) julkistettiin heinäkuussa 2021. Valmisteltiin komissiovetoisesti, jäsenmaita integroitiin valmisteluprosessiin aiempia strategiaprosesseja vähemmän
- Tavoitteena metsien määrän ja laadun parantaminen Euroopassa. Huomioi sekä metsien roolin luonnon monimuotoisuutta ja ilmastoa koskevien tavoitteiden saavuttamisessa että metsiin perustuvan arvoketjun merkityksen kestävän ja ilmastoneutraalin talouden ja maaseudun elinvoimaisuuden näkökulmasta.
- Strategian pohjalta annetaan lakialoite metsien seurantaan ja strategista suunnittelua koskevasta EU:n kehyksestä vuoden 2023 alussa.
- Sisältää runsaasti määriteltäviä käsitteitä, jotka tuovat oman haasteensa toimeenpanoon (esim. luonnonmukainen metsänhoito)
- *Suomi katsoo, että metsiin liittyvät ilmasto- ja biodiversiteettinäkökulmat ovat hyvin mukana strategiassa. Tämä tukee Suomen hallitusohjelman ja hallituksen kestävyystiekartan tavoitteita erityisesti ekologisen kestävyyyden osalta. Metsien ja metsäsektorin kokonaispotentiaali ja kestävyyyden taloudelliset ja sosiaaliset ulottuvuudet olisivat kaivanneet vielä tasapainoisempaa lähestymistä strategiassa.*

55-valmiuspaketti ja metsät (LULUCF ja RED III)

- [55-valmiuspaketti](#) toteuttaa EU:n 2030 ilmastotavoitetta vähintään 55% päästövähennysten saavuttamisesta
- Yhteinen näkemys LULUCF- ja REDIII direktiiveistä jäsenmaiden kesken saavutettiin kesäkuussa, seuraavaksi edessä neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa.
- LULUCF-asetuksessa EU:n laajuinen nielutavoite 310 Mt CO₂-ekv. 2030, jaettu kansallisiksi tavoitteiksi (FI 17,8Mt)
- RED III direktiivi sisältää uusiutuvan energian tavoitteet; metsiin liittyvät kestävyyskriteerit biomassalle, joihin KOM ehdottaa kiristystä liittyen korjuun vaikutuksiin biodiversiteettiin ja maaperään.

Suomi äänesti molempien yleisnäkemysten puolesta, ja toimii neuvotteluissa osana ilmastokunnianhimoisten maiden ryhmää.

Globaali metsäkatolainsäädäntöaloite

- KOM [ehdotus](#) annettiin marraskuussa 2021, ja jäsenmaat saavuttivat yhteisen näkemyksen asiasta kesäkuussa, edessä neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa.
- Aloitteen tavoitteena rajoittaa EU:n kysynnän ja tuotannon aiheuttamaa metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä sekä vähentää näitä aiheuttavien tuotteiden kulutusta EU:ssa ja lisätä metsäkatovapaiden tuotteiden kysyntää.
- Säänneltävät hyödykkeet: nautakarja, kaakao, kahvi, palmuöljy, soija, **puu** + joukko hyödykkeitä jotka sisältävät tai joiden ruokinnassa tai valmistuksessa käytetty em. hyödykkeitä
- Markkinoilleasettamiskielto koskien hyödykkeitä ja tuotteita, jotka eivät täytä vaatimuksia: (1) metsäkatovapaa tuotantoketju, (2) tuotantomaan lainsäädännön mukainen laillisuus, (3) asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä (due diligence)
- KOM ehdotuksessa epäselviä tai ristiriitaisia määritelmiä, jotka neuvotteluissa keskeisiä, esim. ”metsien tilan heikkeneminen”, ”kestävät korjuumenetelmät”

Suomelle aloite on tärkeä, mutta ehdotettu metsien tilan heikentymisen tarkastelu edellyttää määritelmien selkeyttämistä sekä lisäselvityksiä heikentymisen seurannan välineistä ja keinoista. Maita koskevan riskinarviointijärjestelmän kriteereitä tulisi selkeyttää ja järjestelmän tulisi varmistaa maiden tasapuolinen kohtelu.

EU:n biodiversiteettistrategia ja ennallistaminen

- EU:n [biodiversiteettistrategia](#) annettiin keväällä 2020: se asettaa 30% suojelutavoitteen EU:n pinta-alalle ja 10% tavoitteen alueiden tiukalle suojelulle.
- Strategia kattaa erilaiset luonnonympäristöt, mutta Suomen pinta-alan ollessa suurimmalta osalta metsää, kohdistuvat suojelu- ja ennallistamistoimet Suomessa merkittävästi osin juuri metsiin.
- Strategiassa nostetaan esiin luonnontilaisten ja vanhojen metsien määrittely ja suojelu sekä closer-to-nature forest management -menetelmien määrittely.
- Suojelun ohella tarvitaan myös toimia luonnon tilan parantamiseksi. [Ennallistamista](#) koskeva lainsäädäntöehdotus annettiin kesäkuussa 2022. Toimien katettava 20% maa- ja merialueista 2030 mennessä ja kaikki tarpeessa olevat ekosysteemit 2050 mennessä.

Suomi pitää luonnon monimuotoisuutta koskevan tietopohjan ja luonnon monimuotoisuuden tilan parantamista metsäsektorilla tärkeänä. Metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta olisi perusteltua suojella jäljellä olevat luonnonmetsät. Vanhojen metsien ja luonnonmetsien suojelusta tulee voida päättää kansallisella tasolla.

Ennallistamista koskeva aloite on merkittävä luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamisen kannalta, ja toimia on tärkeä kohdistaa kaikille sektoreille. Jäsenmaille on kuitenkin jätettävä riittävästi liikkumavaraa kohdentaa luonnon tilaa parantavia toimia.

Kestävän rahoituksen taksonomia ja metsät

- Kestävän rahoituksen [taksonomia-asetus](#) hyväksyttiin 6/2020. Taksonomian tavoitteena on yksityisen rahoituksen ohjaaminen tukemaan vihreää siirtymää. Valmistelutyötä tukee asiantuntijoista koostuva [kestävän rahoituksen foorumi](#).
- 1. delegoitu [asetus](#) liittyen ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen tavoitteisiin astui voimaan 12/2021
 - Sisältää metsänhoidon kriteerit molemmille ilmastotavoitteille
- 2. delegoitu asetus liittyen taksonomian neljään muuhun ympäristötavoitteeseen (biodiversiteetin ja ekosysteemien suojelu, kiertotalouteen siirtyminen, meri ja vesivarojen suojelu, pilaantumisen ehkäisy) on valmistelussa, ja luonnos on määrä julkaista syyskuussa 2022.

Suomi vastusti ensimmäistä delegoitua asetusta.

Metsätalouden osalta Suomi katsoo, että metsien käsittelyä koskevat tekniset kriteerit ovat osin vaikeasti ymmärrettäviä, tulkinnanvaraisia ja niiden täyttymisen todentaminen on vaikeaa.

EU:n metsäpolitiikka ja Suomi

- Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa 2019 asetetaan tavoitteeksi hiilineutraalius vuonna 2035 ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen.
- Kunnianhimoisten ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustavoitteiden edistäminen on keskeistä myös EU-tasolla. Osa Suomen EU-politiikan linjaa sektorista riippumatta.
- EU-maista vain harvoissa – Suomen ohella ennen muuta Ruotsi – metsillä on merkittävä taloudellinen rooli. Ilmastokunnianhimoiset maat, joiden kanssa Suomi tekee tiivistä yhteistyötä, eivät siis välttämättä tarkastele asiaa samoista lähtökohdista, kun puhutaan metsistä.
- EU-tason metsäkeskustelussa Suomi korostaa
- **Tasapainoisuutta:** kestävyuden kaikki pilarit (ympäristö, talous, sosiaalinen, kulttuurinen) on huomioitava metsiä koskevassa sääntelyssä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että metsiä koskevien ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden sekä metsien kestävä taloudellisen käytön välillä olisi pyrittävä löytämään tasapaino
- **Politiikkakoherenssia:** EU:n politiikkaesitysten, strategioiden ja lakialoitteiden tulisi olla toisiaan täydentäviä, ei ristiriitaisia, ja niiden ristikkäisvaikutukset olisi selvitettävä huolellisesti etukäteen.
- **Kustannustehokkuutta:** Toimet olisi kohdistettava niin, että kustannuksille saadaan mahdollisimman paljon vastinetta. Tämä edellyttää myös riittäviä valinnan mahdollisuuksia jäsenmaille, sekä vapaaehtoisuutta maanomistajille. Hallinnollista taakkaa ei tulisi kasvattaa kohtuuttomasti
- **Toimintaympäristön ennustettavuutta:** Vihreään siirtymän tarvitsemasta investointivarmuudesta tulisi huolehtia

EU ja metsät – mitä seuraavaksi?

- Ilmasto on ykkönen jatkossakin. Vihreä siirtymä pysyy EU-agendan kärjessä ja heijastuu muihin kysymyksiin.
- Sota ja energiakriisi vaikuttavat: huoltovarmuus ja resilienssi korostuvat, EU:n suhde Venäjään säilyy vaikeana ja pakotteet pysyvät/kasvavat.
- Pyrkimys strategiseen autonomiaan vahvistuu. Miten vähentää riippuvuuksia ja lisätä omavaraisuutta esim. strategisten raaka-aineiden, ruoan ja energian osalta?
- Kiertotalous on osa ratkaisua – entä biotalous?
- Suurten teemojen rinnalla arkinen lainsäädäntötyö jatkuu. Fit for 55-paketin ohella odotetaan uutta sääntelyä mm. ilmanlaadun, hiilen sidonnan, maaperän, pakkausten ja pakkausjätteen, kestävän kulutuksen ja korjattavuuden, biohajoavan muovin, jätevesien ja vesienkäsittelyn, viherpesun sekä kemikaalien osalta.
- Metsät monessa mukana – mutta harvoin pääasia.

Suomi ja metsät Brysselissä

- EU-tasolla etsitään ratkaisuja yhteisiin ongelmiin 27 jäsenvaltion kesken. Jos tarjoaa näihin ratkaisuja, on kiinnostava kumppani.
- Ratkaisut => muutos. Miten Suomen metsäpolitiikkaa kehitetään ja miten se edistää EU-tavoitteiden saavuttamista?
- Suomen metsätarina kaipaa päivitystä. Pelkkä toimivaltaan tai kustannuksiin vetoaminen ei toimi – meidän on vakuutettava toiminnallamme ja työllämme yhteisten tavoitteiden eteen. Tiedeperustaista edelläkävijyyttä tarvitaan!

The background of the slide is a close-up photograph of a tree trunk cross-section, showing concentric growth rings and a central pith. The wood is a warm, golden-brown color with some darker, charred-looking areas. On the left side, there is a blue geometric graphic consisting of several overlapping triangles and shapes.

Kiitos!

lotta.nymann-lindegren@gov.fi

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI